

Oskarbi, bere aldetik, gero ta gorago ikusten dugu, bai soñugintzan, bai letraren grazian, eta bai antzokian moldatzeko errextasunean ere. Pasaitar gazte hauek, beharbada, esakunearen eta euskal-bertsoaren berezko soñu jator hori gogortu ta legortu egin ohi dute, ritmuaren morrontzan.

Eibar'ko Jaialdiaren lerro nagusiak honeskil aztertuaz, huts bat ikusten dut garbi asko, euskal-musika ariñak bere baitan gaur duan okerra, hain zuzen. Eibar'ko Jaialdiak huts hau argitara eman zuala uste dut. Gure artean sobera landu nahi dugu artixtaren pertsonatasuna, ta hola aurkezten zaigu zenbait kantore bakoitza bere eresiaren kreatzaille; bakoitza, hitzaren egille ere; eta bakoitza bere kreaziozko armoni ta ritmuz lagundurik. Norberekoikeria honek euskal doñua murriztera, xuhurtzera, kateatzera, desegitara ta galzera garamazki.

Baldin gure entzuleak goraldutako ta sagaratutako artixta hauek nahi geunken apaltasuna balute, mesedegarri izango litzaloke euskal-kantaren izen onari. Aipagarri dan zerbaite egin nahi duenari, harrigarri iruditu behar zala, pertsona batengan olerkaritza, interpretalaritza ta musikalaritza bateratzeal (Mota hontako «bateratze» hauek egintza baten asieran konpreni-errexak dira, baiña euskal-musika asieran ez-baiña azieran ikusi nahi genuke). Aitatu dugun humiltasun hori eskatzeko arrazoiak sobera ditugu. Artixta hоек altor dezatela ba dirala gure Herrian goi-maillako olerkariak; eta, orobat, haintzat ar ditzatela ditugun musikagilleak ere. Horrela, olerkariak beren goi-arnas ezagun hori doñuaren arau ta neurriak ezagutzen dituzten musikagilleen egifñarekin gauzatuaz, Estitxu ta Oskarbi ta holako kantore batzuen bidez zaibaidu diteke, lau aizeetara, euskal doñua. Baiño batasun hori egin arteño, ez.

Biderdi egin dezatela, beraz, bai olerkariak, bai musikariak eta bai interpreteak ere. Taldean lan egin beharra daukagu, gure onerako. Bateratu ezkeru bakarrik, as gindezke gure-geurea behar duen kantakera seriozki azterten; hau ere egiteko baitago. Gure ustea da, billatuaz-billatuaz, orkestatzeko ta istrumentatzeko geure jatorrizko erak eta moldeak arki genitzakeala. Benetako euskal-kanta nazio-artearen ezagutarazi nahi badugu, bide bakarra hauxe dugu.

M. U.

KREDITOAREN MENPEKOTASUNIK EZA

Bankalarien karguen ugaritasuna elkargaitza biurtzeko lege-gaiak makiña bat istillu sortu ditu! Asmo honen bukaera kontuan artu gabe, planteamenduak zenbait puntu argitu ditu. Azter ditzagun.

Lehendabizi: España'ko kapitalismoa moralizatu egin nahi izandu da. Kreditoren banaketa esku gutxien artean egote-rakoan, liberalismo ekonomikoa biziatu egiten balda. Zer da, orduan, proposatzen dutena? Ekonomilari liberal zintzoenak esango luteken bezala, estaduak bere eginkizunak betetzea, hau da, elbarriturik zegoen «lai-

ssez faire» sendatzea, hots, kreditoaren banaketa esku gutxi hoietatik kendu ta kapazidadeen neurrian zabaltzeko moduan jartzea. Beraz, alde hontatik bat: ezarritako sistema kapitalistari bizkortasuna eman nahi izandu zailo; bi, planteamendu honek kapitalismoa moralizatu nahi izan du, horregatik, duan moral kutsuagatik, demagogia egiteko prestatzen da (estadua bere menpean duten berreun familiak eta aitatuaz, noski); iru, utopikoa da, ez baidu sentidurik gizarte guztiaren eraberritzearen barruan ez bada (lege-gaia, azkererako, oso legundua iritxi da).

Bigarrenkoz: hori ikusirik, sistemaren barruan egiten dan aldaketa besterik ez dala ikusirik, ba dira pauso bat eman dutenak, sistema nolabait gainekatzeko esperantzan. Pauso hori bankaren naziotzea eskatzea izan da. Garbi mintzatzeko estadukeria proposatu dute soluziotzat. Ematen dute zer pentsaturik, sozializatzea, gizarteratzea, esaterakoan estadutzea adierazten dutenak. Zergatik izan diteke bankaren naziotzea estadukeria? Zenbait kontestuetan konponketa izan beharrean gaitz berrien iturria izan ditekealako. Izan ere kreditoa estaduak berak zuzen zuzenean banatu ezker, kreditoa erabat politikatuko litzake. Hori, berez, tresna egokiena izan diteke. Baiñan hortara iritxi aurretik, zenbait galdera behar bezela erantzunda geldituta-koan. Nork eta nola erabakitzen du estaduaren interesa? Estaduaren izenean zer kriterio erabiliko dira banaketa hoiak egiterakoan? Hortxe dago koska. Galdera hauei erantzuna eman aurretik bankaren edo beste edozein gauzaren, estadutzeak ez du sentidurik. Ez du sentidurik, jakiña, herriarentzat. BAKAN batzuentzat izan lezake sentidua, ta gaiñera aundia, nork ukatu?

R. A.

ERMUA'ko asmo bat.

IDADZLEEN ALKARTEA

Taldeka ez dezakegula lanik egin euskaldunok, entzun dut behin baiño sarriago. Ba, ba da ordua, diot nik.

Beste guztiak bezela, bateratuta daukagu guk ere Indarra. Horregatik egin nahi da, hain zuzen, idazleen alkarte bat. Alkarte hau, ene ustez, ez litzake, baitipait, idazleen eskubi-deak defenditzeko. Hortarako ere bai, noski. Halere, uste dut gure euskeraren egoerak hori baiño egikizun ausartagorik eskatzen duela.

Idazle guztioak baturik, euskera literarioaren batasunaren alde jokatu behar dugu. Hortarako jai da Alkarte hau. Hortarako eta idazleok daukagun erantzukizunak eta betebeharrak kunplitu ahal izateko.

Jai da, esan dut. Baiña, ez, oraindik ez da jalo. Ermua'ko Euskal-Idazleen Jardunaldien azken egunean, Juan San Martin mintzatu zan hontaz. Hitzegin genuen eta hitzeman giñan, komeni zanez, Alkarte hori sortu behar zala. Eta batzorde bat izendatu zan horren oiñarrizko estatutxoak eratu ditzan. Behar dan orduan, emango da honen berri.